

קיבוץ גלויות בצבא

בכינוס חיילי גח"ל, ביום קיבוץ גלויות

טרם הגיעה השעה לסכם ולהעריך את הישגיו ומבצעיו של צבא-הגנה לישראל במלחמת שיחרורנו. מלחמתנו טרם נסתיימה. אנו שואפים לשלום עם שכנינו, עם כל שכנינו, ומוכנים לכך בכל שעה ורגע, אולם כל זמן ששכנינו ממאנים בשיחות-שלום ומוסיפים לאיים על בטחוננו ושלומות מדינתנו — נעמוד מוכנים ודרוכים לקרב. וכל עוד לא נערך הקרב האחרון והסופי אל נודרו בסיכומים. אסור לשכוח אף פעם את האמירה רבת-החכמה של קדמונינו: „אל יתהלל חוגר כמפתח“.

גם אם תיגמר המלחמה — ואי-אפשר להגיד שאין סיכוי לגמירתה המהירה — מסופקני אם אנו, העומדים בתוך המאורעות וקרובים כל כך למעשים, מסוגלים להעריך אותם באופן אובייקטיבי וקולע, ונדמה לי שמוטב להשאיר מלאכה לא-קלה זו לבאים אחרינו. אולם יש עובדות בולטות אחדות שאפשר לעמוד עליהן גם עכשיו, מבלי חשש שהבאות ישנו את מהותן וערכן. ועל אחת מהן אני רוצה לעמוד הפעם — על השתתפות התפוצות במלחמת השיחרור של ישראל.

בלי הישוב הזה שצמח בארץ בשבעים השנים האחרונות, בלי ההתישבות החדשה בכפר ובעיר, בלי הבסיסים הטריטוריאליים שהקימונו כמעט בכל חלקי הארץ, בלי החרושת והמלאכה שטיפחנו ופיתחנו בשלושים השנה האחרונות, וביחוד מאז מלחמת העולם השנייה, בלי נקודות-הספר בגליל העליון, בעמק הירדן, בסביבות ירושלים, בנגב, בלי כושר העבודה החלוצי בחקלאות, חרושת, בנין, תחבורה, ים ואוויר, בלי הישגי המדע והטכניקה של מוסדות החינוך המקצועי והכללי שלנו בארץ, בלי הארגון, הנסיון וההישגים של ההגנה במשך עשרות שנים, בלי היכולת המשקית, הארגונית והכספית של ישובינו הגדלים, שמנו בסוף מלחמת העולם הראשונה פחות

מששים אלף נפש והגיעו בתחילת המלחמה לשש-מאות-וחמישים אלף — בקיצור, בלי גידולו המספרי, המשקי, הטריטוריאלי של הישוב בארץ ובלי תכונותיו החלוציות — לא היינו מסוגלים לעמוד, לא היתה המדינה קמה וצבא-הגנה-לישראל לא היה בגדר המציאות. הישוב העברי בארץ היה חלוץ העם — גם בבנין וגם במאבק וגם במלחמה. אולם החיל הרב אשר עשה במשך שבעים השנה ובשנה הגדולה הזאת, לא עשה אך ורק בכוח עצמו. בנין הישוב היה תמיד מפעל של שותפות — בין חלוצי העם במולדת ובין העם היהודי בתפוצות. בלי העזרה, הסעד והקשר של העם היהודי כולו לא היינו מגיעים עד הלום — ואף פעם לא נתגלה הקשר העמוק של עם ישראל לארצו כאשר נתגלה בשנת-פלאים זו. ואתם, אנשי גח"ל בצבא-הגנה-לישראל, הגילוי החי, המובהק ביותר של קשר עמוק ומופלא זה. למעלה מחמישים ארצות בכל חמשת חלקי תבל — אירופה, אסיה, אמריקה, אפריקה ואבסטרליה, מכל העדות והשבטים של עם ישראל המפוזר, מכל השכבות והמעמדות — הגיעו מתנדבים לצבא-הגנה לישראל. הקשר העמוק של עם ישראל לארצו אינו מכיר בפילוג העולמי של מזרח ומערב; בצבאנו יש מתנדבים מארצות המזרח ומארצות המערב — כולן הזרימו לוחמים טירונים ומנוסים לצבא השיחרור שלנו, צעירים שלא טעמו אף פעם טעם מלחמה, ולוחמים ותיקים בכל סוגי הנשק שהתנסו במלחמת העולם השנייה נגד האויב הנאצי, אשר אף הוא איחד את המזרח והמערב; התנדבות הגולה תרמה תרומה חשובה לא רק מבחינה כמותית — אלא גם מבחינה איכותית. כמה מהשירותים המשוכללים שלנו כמעט שהיו נמנעים — אלמלא בעלי המקצוע המומחים שהגיעו אלינו מכמה ארצות, ובראשן ארצות-הברית, קנדה, דרום אפריקה, צ'כוסלובקיה וצרפת. אזכיר רק את שמו הנערץ של המפקד מיכאל דוד מרכוס שהיה ידוע פה בשם סטון, שעמד בראש פורצי הדרך לירושלים לפני ההפוגה הראשונה, ונפל חלל על הררי ירושלים. קשה להפריז בערכם של מתנדבי חו"ל בבנין כוח האוויר הצעיר ובמבצעיו הרבים והמכריעים. אם עכשיו אנו שליטים על שמי הארץ, וטייסינו מסוגלים להנחית מהלומות כבדות לכל מרכזי האויב — הרי זה במידה רבה הודות לטייסים העברים מהגולה שהעניקו לנו את נסיונם

העשיר והרב שנחלו במלחמת העולם השנייה. חלקם של מתנדבי חו"ל אינו קטן גם בשאר השירותים — בחיל-הרגלים, בחיל התותחנים והמרגמות הכבדות, בחיל-הים, בחיל ההנדסה והתחבורה, בשירות הרפואי ובשאר השירותים הצבאיים שלנו — ולא מעט גם בתעשיית הנשק והציוד. זה אולי השירות הצנוע והעניו ביותר, אשר ציבורנו לא שמע עליו כלום — ואשר כגודל עניויותו וצניעותו כן גודל יעילותו וחשיבותו.

בצבא-הגנה-לישראל נתגלם החזון ההיסטורי הגדול אשר החיה וקיים את העם העברי בגולה ואשר למענו אנו מנהלים מלחמה זו, ואשר לשמו הוקמה מדינת ישראל — חזון קיבוץ-גלויות. ולכן לא פחות משאנו שמחים להשתתפות הגולה בצבא-הגנה-ישראל, אנו שמחים לפריצת העליה וגידולה במשך השנה. מאז הוקמה מדינת ישראל, באמצע מאי, — לפני פחות משמונה חדשים — עלו ארצה למעלה ממאה וששת אלפים עולים. בארבעת החדשים האחרונים בלבד עלו למעלה משבעים ושנים אלף. ואין זו אלא התחלה מצערה.

עוד אנו עומדים בפני קשיים רבים, פנימיים וחיצוניים. עוד צוררינו — לאו דוקא בקרב עמי ערב — לא התיאשו מהכשלת מדינת ישראל וצבאה. עוד נכונו לנו אולי מבחנים קשים במערכה הכפולה שלנו — הצבאית והמדינית. אבל הקשיים אינם רק מבחן. מי כעולים שהגיעו ארצה בשנה הגדולה הזאת יודעים את חבלי הקליטה הקשים. אנו עומדים בפני משימות שלא עמדו עדיין בפני שום מדינה בעולם: עלינו לקלוט עליה הגדולה פי כמה מהישוב שישנו בארץ. עלינו לבנות שממות הגדולות פי כמה מהשטה המיושב. את השטחים ששיחרר צבאנו בנגב ובגליל לא נחזיק בכוח צבאי — אלא במיליוני מתישבים. גבולות ארצנו לא יובטחו בהחלטות בינלאומיות ובחוזי שלום — אלא בשלשלת ישובים, ישובי בונים ומגינים, שירתקו את ארצנו מקצה לקצה.

קיבוץ-הגלויות הקטן בצבא-הגנה-לישראל, החברות הלוחמות של בני המולדת ובני הגולה, כתבו בספר הגדול והעתיק של דברי ימי עמנו פרק חדש ונפלא, פרק של גבורת-ישראל על שדה הקרב, — שאולי יעמוד

בשורה אחת עם הפרקים הגדולים והמפוארים של גבורת ישראל בימי יהושע בן-נון, מלכי יהודה והחשמונאים.

מאירופה באו אלינו מתנדבים מעשרים ואחת ארצות: איטליה, אנגליה, אבסטרית, בלגיה, בולגריה, גרמניה, דנמארק, הולאנד, הונגריה, יוגוסלביה, יוון, נורבגיה, ספרד, פולין, פינלאנד, צ'כוסלובקיה, צרפת, רומניה, רוסיה, שווייץ, שבדיה.

מאמריקה — מארבע עשרה ארצות: אורוגוויי, ארצות-הברית, אקוודור, ארגנטינה, בראזיל, מכסיקו, ניקאראגואה, פנמה, פרו, צ'ילי, קובה, קוסטה-ריקה, קולומביה, קנדה.

מאפריקה באו מעשר ארצות: אלג'יר, אפריקה הדרומית, חבש, טוניס, טריפולי, מצרים, מרוקו, קונגו, קניה, רודזיה.

מאסיה באו מחמש ארצות: בורמה, הודו, סין, תימן, תורכיה. ובאו מאבסטרליה ומניו-זילאנד — בסך הכל מחמשים ושתים ארצות בגולה.

אולם למען ביצוע חזוננו — חזון קיבוץ-גלויות מלא — אשר למענו נחלצנו למלחמה זו — תידרש גבורה גדולה יותר וממושכת יותר: גבורת חלוצי העבודה, ההתישבות והמדע והבנין, שיפרו את השממה, ישתלטו על איתני הטבע, יזרימו מים למדבר, יכסו הרי ישראל ביערות, יקבצו נידחי ישראל מכל קצוות העולם, יבנו כפרים וערים למיליוני השבים, ירדו בימי הארץ ובשמיה, וישכינו שלום ורווחה, חירות וצדק במדינת ישראל. וכאשר לא הכזיבה גבורתכם הלוחמת — כן לא תכזיב גבורתכם היוצרת.